စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြု ကျန်းမာရေးသတင်းစနစ်
ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးသတင်းစနစ်
Data Dictionary - Overview

ကျန်းမာရေး သတင်းအချက်အလက်ဌာနခွဲ
ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန

ကျန်းမာရေး ကြီးကြပ် -၂ များ အတွက်သင်တန်းတွင် အသုံးပြုရန်

ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်

အကြောင်းအရာ အကျဉ်းချုပ်

1. HMIS နှင့် Data Dictionary သမိုင်းကြောင်း
2. ကျန်းမာရေးသတင်းစနစ်တွင် သတင်းပေးပို့ရမည့်သူများ
3. စီမံချက်များ
4. ပေးပို့ပုံစံများ
5. လက်ခံပုံစံများ
6. မှတ်ပုံတင်/မှတ်တမ်းစာအုပ်များ
7. သတင်းအချက်အလက်များ အရည်အသွေး ပြည့်မီစေရန် ပုံမှန်စစ်ဆေးခြင်း (Data Quality Assessment)
8. eHMIS အတွက် DHIS2 မိတ်ဆက်

အကြိုဆန်းစစ်မေးခွန်းများ

အောက်ပါမေးခွန်းများကို မှန်/မှား ဖြေဆိုပါ။

1. HMIS တွင် ပေးပို့ပုံစံ (Reports) များကို လချုပ်၊ သုံးလချုပ်နှင့် နှစ်ချုပ် ဟူ၍ ခွဲခြားပေးပို့ရသည်။
2. HMIS တွင် နှစ်ချုပ်ပုံစံ (၂)မျိုး ရှိသည်။
3. HMIS တွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသော လက်ခံပုံစံများကို သားဖွားဆရာမများ အတွက်နှင့် ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်-၂ များအတွက် ဟူ၍ နှစ်မျိုး ပိုင်းခြား ထားသည်။
4. မြို့နယ်မှ ဗဟိုသို့ HMIS ပုံစံများ သတင်းပေးပို့ရာတွင် စာရွက်စာတမ်းများ ရေးဖြည့်၍ ပေးပို့ရသည်။
5. HMIS မှ ပံ့ပိုးသော မှတ်ပုံတင်/မှတ်တမ်းစာအုပ် (၄)မျိုး ရှိသည်။

HMIS ဆိုတာ ဘာလဲ?

H M I S

Health
Management
Information
System

ကျန်းမာရေးစီမံချက်အသီးသီး၏
အဓိကသတင်းများ
ပေါင်းစည်းပါဝင်ပြီး
စာရင်းကောက်ယူသူကိုယ်တိုင်
မိမိလုပ်ငန်းကို ဆန်းစစ်
အသုံးချနိုင်သော
လိုအပ်ချက်အမှန်၊ သတင်းအမြန်
နှင့် လူအင်အား၊ ပစ္စည်းအင်အား
မပြုန်းတီးစေသည့်စနစ်

စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြု ကျန်းမာရေး သတင်းစနစ်

HMIS သမိုင်းကြောင်းနှင့် Data Dictionary ပြောင်းလဲလာပုံအဆင့်ဆင့်

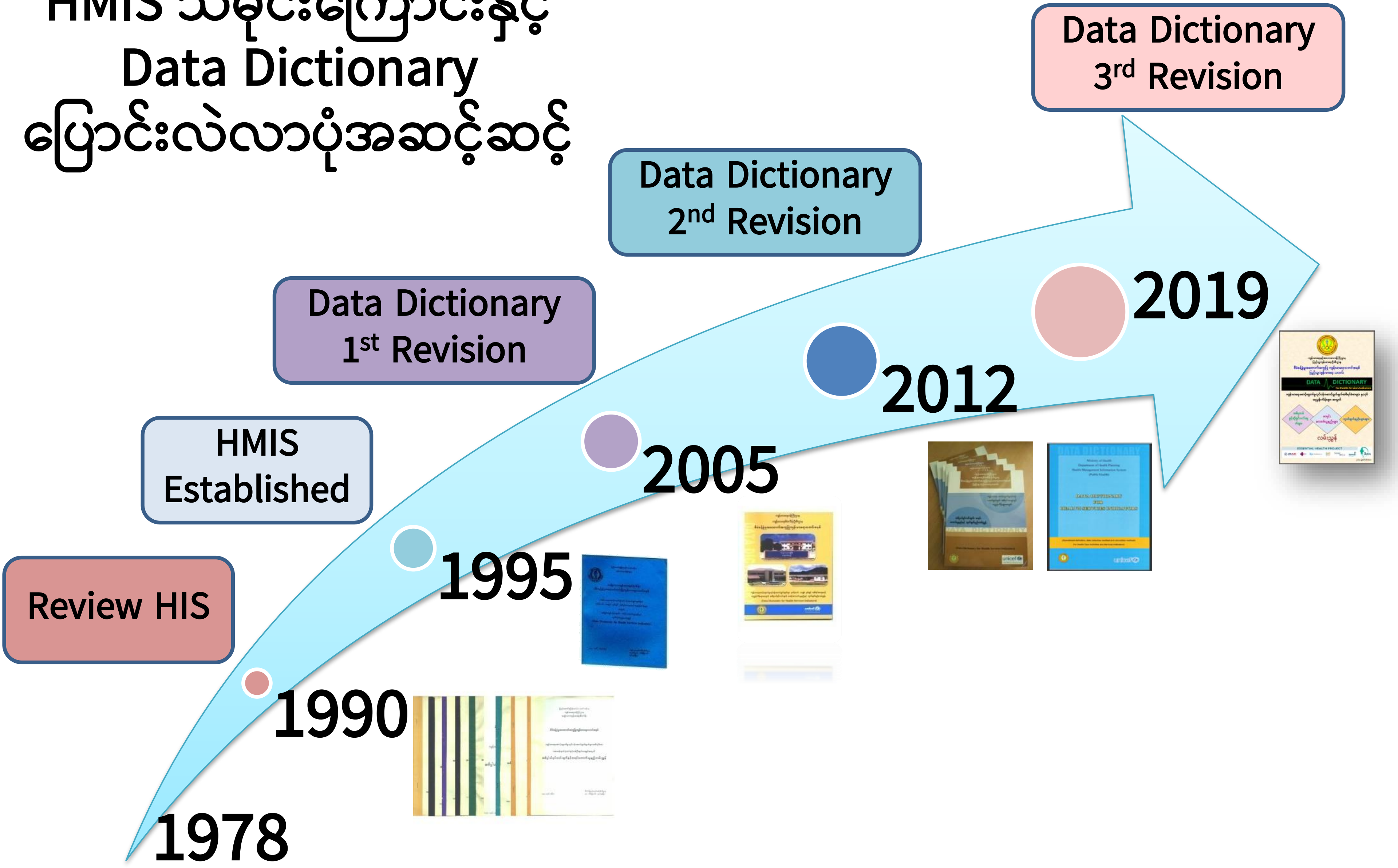

Data Dictionary ကို ဘာကြောင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ လိုသလဲ?

Millennium Development Goals

Sustainable Development Goals

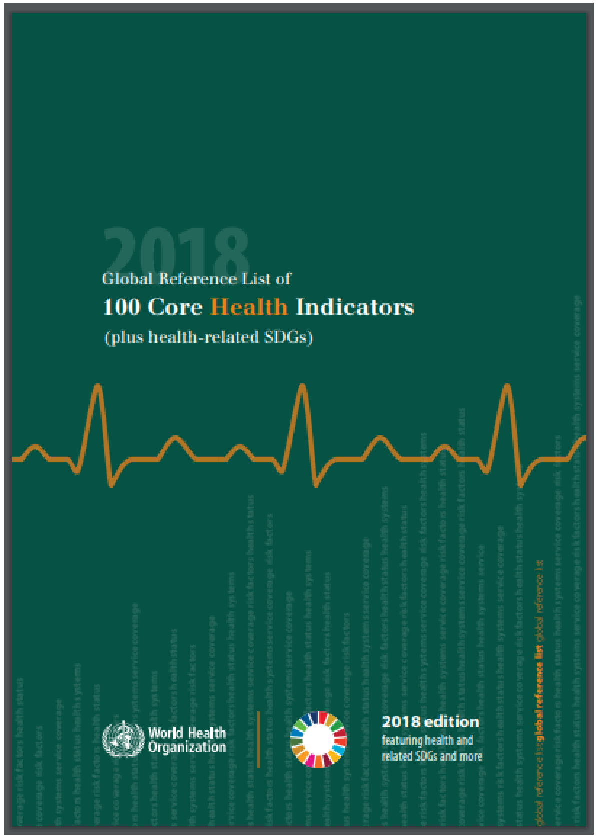

Global Reference List of 100 Core Health Indicators

ကျန်းမာရေး ကြီးကြပ် -၂ များ အတွက်သင်တန်းတွင် အသုံးပြုရန်

ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်

ကျန်းမာရေးသတင်းစနစ်မှာ ဘယ်သူတွေ ပါဝင်သတင်းပို့ဖို့ လိုသလဲ?

BHSP = Basic Health Staff Professional
အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း

ပြည်သူများကို ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးနေသော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတိုင်း

- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းအားလုံးသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စတခုခု ဆောင်ရွက်ပြီးတိုင်း သက်ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်/မှတ်တမ်းစာအုပ်တွင်ရေးမှတ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။
- သို့မှသာ မိမိ၏ **ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်ပေးမှု** လုပ်ငန်းပမာဏကို ပေါ်လွင်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ထိုသို့ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတင်ထားသော အချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာစီမံချက်များအလိုက် လစဉ်စာရင်းအချုပ်ပြုစု၍ **အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦးချင်း အသုံးပြုရမည့် (လချုပ်၊ သုံးလချုပ်၊ နှစ်ချုပ် အစီရင်ခံစာ)** လက်ခံစာအုပ်တွင် ရေးမှတ်ရပါမည်။

အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းဆိုတာ ဘယ်သူတွေလဲ?

- မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှူး
- တိုက်နယ်/လက်ထောက်ဆရာဝန်

ဆေးရုံ/မြို့မ

- မြို့နယ်ကျန်းမာရေးမှူး
- မြို့နယ်သူနာပြုဆရာမကြီး
- ကျန်းမာရေးမှူးအဆင့်(၁)

မြို့မ

- လက်ထောက်ကျန်းမာရေးမှူး
- အမျိုးသမီးကျန်းမာရေးဆရာမ
- ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်(၁)
- သားဖွားဆရာမ
- ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်(၂)

ကျေးလက်/တိုက်နယ်
ကျန်းမာရေးဌာန (ပင်မ)/
ဒေသန္တရ/ မိခင်ကလေး

ကျေးလက်ကျန်းမာရေး
ဌာနခွဲ

လက်ရှိအသုံးပြုနေသော Data Dictionary (2019 version)

စီမံချက်များ ?

ပေးပို့ပုံစံများ ?

မှတ်တမ်းစာအုပ်များ ?

စီမံချက်များ

စီမံချက် (၂၁) ခု

မာတိကာနှင့် တွဲကြည့်ရန်

စီမံချက်များ

၁။ ပဏာမကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစီမံချက်

၂။ မိခင်နှင့် မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးစီမံချက်

၃။ အာဟာရစောင့်ရှောက်မှုစီမံချက်

၄။ ကလေးကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်

၅။ တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးစီမံချက်

၆။ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရသောရောဂါများနှိမ်နင်းရေးစီမံချက်

၇။ ငှက်ဖျားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်

၈။ နှလုံးသွေးကြောရောဂါထိန်းသိမ်းရေးစီမံချက်

၉။ ထိခိုက်မှုအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးစီမံချက်

၁၀။ ဖွားသေစာရင်းအင်း

၁၁။ ဆီးချိုသွေးချိုရောဂါထိန်းသိမ်းရေးစီမံချက်

အသစ်တိုး

စီမံချက်များ

၁၂။ ကျောင်းကျန်းမာရေးစီမံချက်

၁၃။ နှာ:လေးရောဂါကာကွယ်ရေးစီမံချက်

၁၄။ စိတ်ကျန်းမာရေးစီမံချက်

၁၅။ အမျိုးသားတီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးစီမံကိန်း

၁၆။ အနာကြီးရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်

၁၇။ ခုခံကျ/ကာလသားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်

၁၈။ မျက်ခမ်းစပ်နှင့်မျက်မမြင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများစီမံချက်

၁၉။ တိရိစ္ဆာန်မှကူးစက်သောရောဂါနှိမ်နင်းရေးစီမံချက်

၂၀။ ကျန်းမာရေးအသိပညာမြှင့်တင်ရေးစီမံချက်

၂၁။ အတက်ရောဂါစီမံချက်

စိတ်ကျန်းမာရေးစီမံချက်မှ ခွဲထွက်

ပေးပို့ပုံစံများ

ပုံစံ (၄) မျိုး

မာတိကာနှင့် တွဲကြည့်ရန်

ပေးပို့ပုံစံများ

ပေးပို့ပုံစံ	(၁)	လချုပ်
ပေးပို့ပုံစံ	(၂)	သုံးလချုပ်
ပေးပို့ပုံစံ	(၃)	နှစ်ချုပ်
ပေးပို့ပုံစံ	(၄)	နှစ်ချုပ်

ပုံစံ (၁)၊ (၂)၊ (၃) တို့အတွက် ကျန်းမာရေးဌာန/ဌာနခွဲ အလိုက် အချုပ်ချုပ်ရန် ဖြစ်သည်။

မြို့နယ်မှသာဖြည့်စွက်ရန်

ပုံစံ(၁)၊(၂)၊(၃)တို့ကို လက်ခံအနေဖြင့် တစ်ဦးချင်းသိမ်းဆည်းထားနိုင်ရန်အတွက်

(က) သားဖွားဆရာမများ အသုံးပြုရမည့် လက်ခံစာအုပ်

(ခ) ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်(၂)များ အသုံးပြုရမည့် လက်ခံစာအုပ်

(ဂ) အခြားအခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ အသုံးပြုရမည့် လက်ခံစာအုပ် - ဟူ၍ ခွဲခြားဖြန့်ဝေပေးထားပါသည်။

ပုံစံ(၁) လချုပ်

1. PHC
2. MRH
3. Nutrition
4. CHD
5. EPI
6. DUNS
7. Malaria
8. CVD
9. Injury
10. Vital
11. DM

အသစ်တိုး

ပုံစံ (၂) သုံးလချုပ်

3.Nutrition

12.SH

13.Deafness

14.Mental

15.TB

16.Leprosy

17.HIV/AIDS

18.Trachoma

19.Zoonosis

20.HLPU

21.Epilepsy

ခွဲထွက်

ပုံစံ (၁) နှင့် (၂) တွင် စီမံချက် (၁၁) မျိုးစီ ဖြည့်စွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

နှစ်ချုပ်

ပုံစံ (၃)

1. Population
2. RH
3. CVD, risk factors
4. ES
5. Drinking Water
6. School & Students
7. Community Participation
8. Health Infrastructure
9. Health Manpower
10. ES (HealthFacilities)

အသစ်တိုး

ပုံစံ (၄)

1. Health Infrastructure
2. Health Manpower
3. Healthcare Financing
4. Training Information

ပုံစံ (၃) တွင် အကြောင်းအရာ (၁၀) မျိုး နှင့် ပုံစံ (၄) တွင် အကြောင်းအရာ (၄) မျိုး ဖြည့်စွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

လချုပ်

1. PHC
2. MRH
3. Nutrition
4. CHD
5. EPI
6. DUNS
7. Malaria
8. CVD
9. Injury
10. Vital
11. DM

သုံးလချုပ်

3. Nutrition

12. SH
13. Deafness
14. Mental
15. TB
16. Leprosy
17. HIV/AIDS
18. Trachoma
19. Zoonosis
20. HLPU
21. Epilepsy

နှစ်ချုပ်

1. Population
2. RH
3. CVD risk factors
4. ES
5. Drinking Water
6. School & Students
7. Community Participation
8. Health Infrastructur
9. Health Manpower
10. ES (health facilities

ရှင်းလင်းချက်များကို စီမံချက်အောက်တွင် တပေါင်းတည်းဖော်ပြထားသော်လည်း Nutrition နှင့် CVD စာတိုင်များကို သက်ဆိုင်ရာပုံစံများတွင် ခွဲခြားဖြည့်စွက်ပေးရပါမည်။

ပေးပို့ပုံစံများအလိုက် ပါဝင်သော စီမံချက်များနှင့် အကြောင်းအရာများ

ပေးပို့ပုံစံများ	စီမံချက်များ	စာတိုင်များ	အညွှန်းကိန်းများ
လချုပ် (ပုံစံ-၁)	(စီမံချက်) ၁၁	၁၂၉	၁၀၃
သုံးလချုပ် (ပုံစံ-၂)	(စီမံချက်) ၁၁	၇၅	၅၁
နှစ်ချုပ် (ပုံစံ-၃)	(အကြောင်းအရာ) ၁၀	၅၇	၁၀
နှစ်ချုပ် (ပုံစံ-၄)	(အကြောင်းအရာ) ၄	၄	
စုစုပေါင်း		၂၆၅	၁၆၄

ဆေးရုံများမှ ပေးပို့ရမည့် စာတိုင်များ

ပုံစံ(၁) လချုပ်		ပုံစံ(၂) သုံးလချုပ်	
OPD	= 65	OPD	= 43
INPATIENT	= 65	INPATIENT	= 3

ပုံစံ(၁) လချုပ်

		OPD	Inpatient
1	PHC	1-6	6
2	MRH	4,9-11	6, 8-11
3	Nutrition	3, 10-11	1-3
4	CHD	1-6	7-13
5	EPI	All	All
6	DUNS	All	All
7	Malaria	1-4	All
8	CVD	1-2	1-2
9	Injury	All	All
10	Vital	-	-
11	DM	All	All

ပုံစံ(၂) သုံးလချုပ်

		OPD	Inpatient
3	Nutrition	-	-
12	SH	-	-
13	Deafness	All	-
14	Mental	All	-
15	TB	-	-
16	Leprosy	All	-
17	HIV/AIDS	All	-
18	Trachoma	All	-
19	Zoonosis	All	-
20	HLPU	All	All
21	Epilepsy	All	-

လက်ခံပုံစံများ

ပုံစံ (၃) မျိုး

1. သားဖွားဆရာမများ
2. ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်(၂)များ
3. အခြားအခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ

သိမ်းဆည်းရ လွယ်ကူစေရန် စာအုပ်ပုံစံဖြင့် ဖြန့်ဝေပါမည်။
စာအုပ်တစ်အုပ်တွင် လက်ခံပုံစံ သုံးနှစ်စာ ပါဝင်ပါမည်။

အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦးချင်း အသုံးပြုရမည့် လက်ခံစာအုပ်များ

- မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှူး
- တိုက်နယ်/လက်ထောက်ဆရာဝန်
- မြို့နယ်ကျန်းမာရေးမှူး
- မြို့နယ်သူနာပြုဆရာမကြီး
- ကျန်းမာရေးမှူးအဆင့်(၁)
- လက်ထောက်ကျန်းမာရေးမှူး
- အမျိုးသမီးကျန်းမာရေးဆရာမ
- ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်(၁)
- သားဖွားဆရာမ
- ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်(၂)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၊ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများပေါ် မူတည်၍ (၃)မျိုး ခွဲခြားပြုစုထားပါသည်။

ပုံစံ(၁) လချုပ်

		MW	PHS II	Other BHS
1	PHC	All	4-7	All
2	MRH	All		4-11
3	Nutrition	All		1-3,10,11
4	CHD	All		1-11
5	EPI	All		
6	DUNS	All	All	All
7	Malaria	1-4	1-4	1-4
8	CVD	All		All
9	Injury	All	All	All
10	Vital	All		
11	DM	All		All

ပုံစံ(၂) သုံးလချုပ်

		MW	PHS II	Other BHS
3	Nutrition	All	20-21	
12	SH	All		All
13	Deafness	All	2-3	All
14	Mental	All	All	All
15	TB			
16	Leprosy			All
17	HIV/AIDS	1-7		All
18	Trachoma	All		All
19	Zoonosis	All		All
20	HLPU	1-2	1-2	All
21	Epilepsy	All		All

ပုံစံ(၃) နှစ်ချုပ်

		MW	PHS II	Other BHS
1	Population	All	All	
2	RH	All	All	
3	CVD risk factors	All	All	
4	ES	All	All	
5	Drinking Water	All	All	
6	School & Students	All	All	
7	Community Participation	All	All	
8	Health Infrastructure	All	All	
9	Health Manpower	All	All	
10	ES (health facilities)	All		

မှတ်ပုံတင်/မှတ်တမ်းစာအုပ် များ

(၅) အုပ်

မာတိကာနှင့် တွဲကြည့်ရန်

မှတ်ပုံတင်/မှတ်တမ်းစာအုပ်များ

1. ဆေးခန်းမှတ်ပုံတင်စာအုပ်
2. ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်မှုမှတ်တမ်း
3. ငါးနှစ်အောက်ကလေးအာဟာရ စောင့်ရှောက်မှုမှတ်တမ်း
4. မွေးဖွားမှုနှင့်သေဆုံးမှုမှတ်တမ်း
5. လူဦးရေနှင့်နှစ်ချုပ်စာရင်းမှတ်တမ်း

အသစ်တိုးထားသည့် အစီအစဉ်

သတင်းအချက်အလက်များ အရည်အသွေးပြည့်မီစေရန် ပုံမှန်စစ်ဆေးခြင်း Routine Data Quality Assessment

မြို့နယ်မှ စစ်ဆေးရမည့် ပုံစံ/မှတ်တမ်း အဆင့်ဆင့်

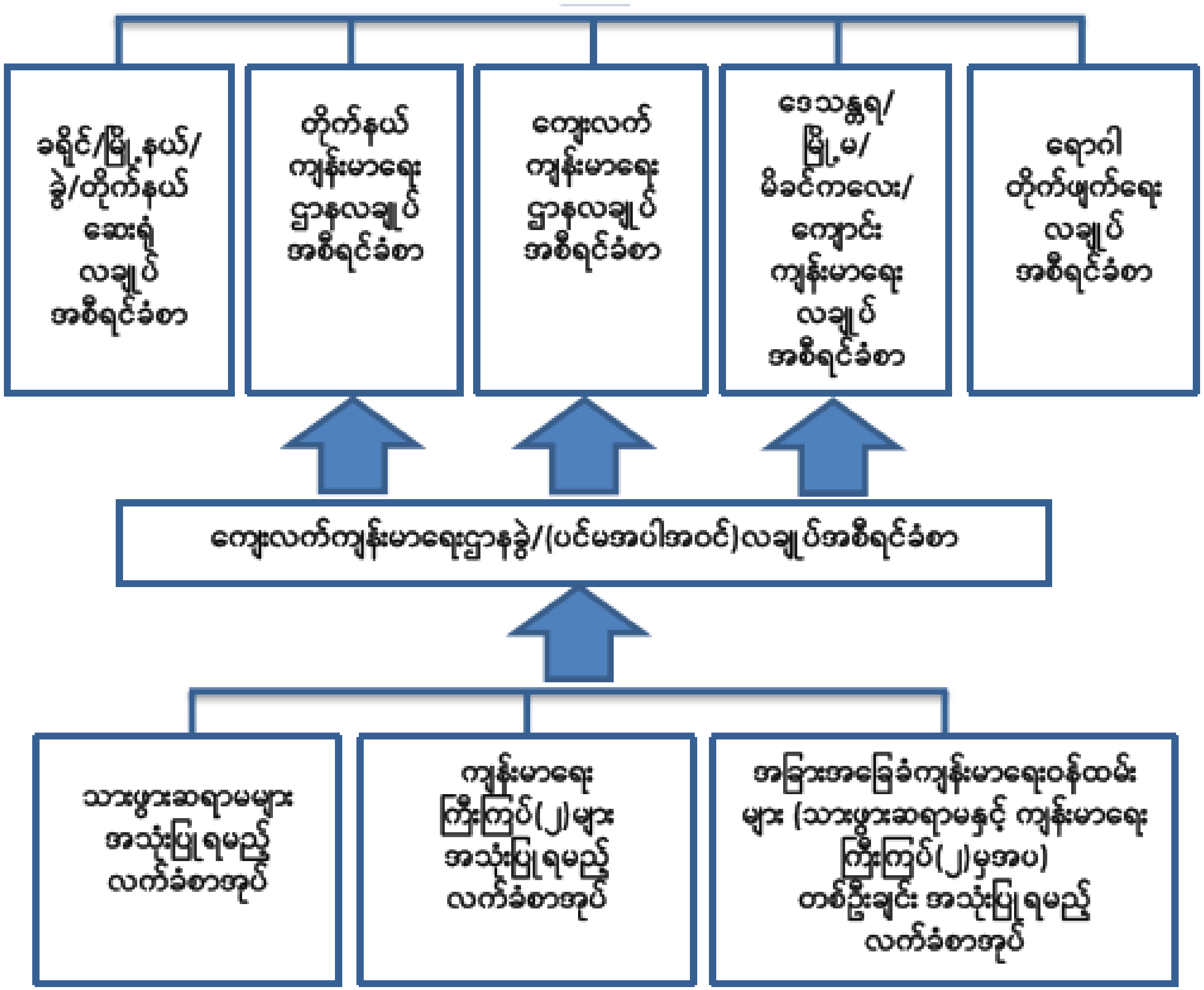

ဗဟိုမှ တိုက်ရိုက်စစ်ဆေးနိုင်သည့် eHMIS

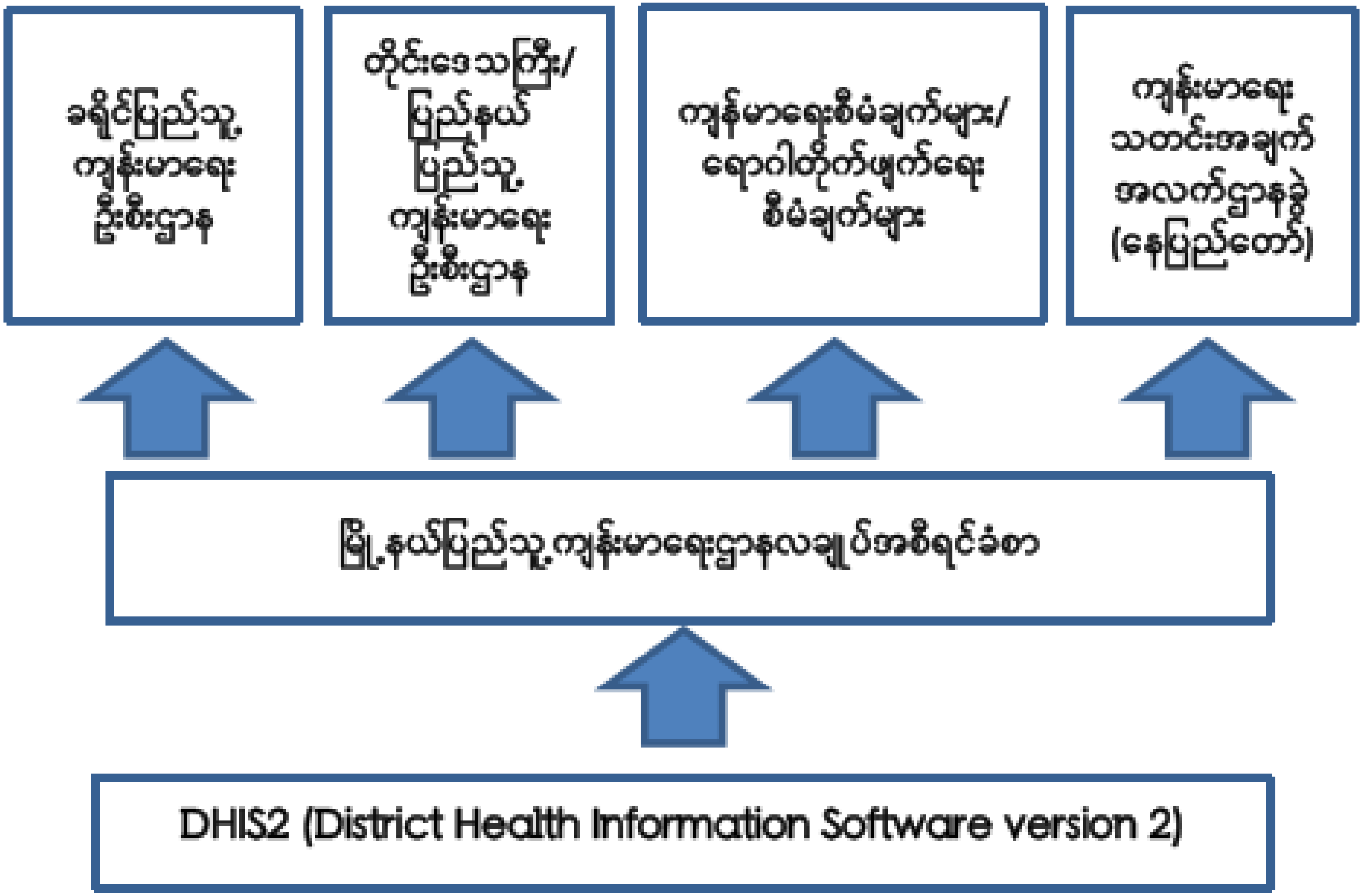

မြို့နယ်မှ စစ်ဆေးရမည့် ပုံစံ/မှတ်တမ်း အဆင့်ဆင့်

အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ အသုံးပြုရမည့် လက်ခံစာအုပ်

- ဆေးခန်းမှတ်ပုံတင်စာအုပ်
- ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်မှုမှတ်တမ်း
- ငါးနှစ်အောက်ကလေးအာဟာရ စောင့်ရှောက်မှုမှတ်တမ်း
- မွေးဖွားမှုနှင့် သေဆုံးမှုမှတ်တမ်း

- အခြားစီမံချက်မှထောက်ပံ့သော မှတ်တမ်းများ

- လူဦးရေနှင့် နှစ်ချုပ်စာရင်းမှတ်တမ်း

- အခြားမှတ်တမ်းမှတ်ရာများ

သတင်းပေးပို့ရမည့် လမ်းကြောင်း

eHMIS အတွက် DHIS2 မိတ်ဆက်

သတင်းအချက်အလက်တွေကို ဘယ်လို ပေးပို့ပါသလဲ?

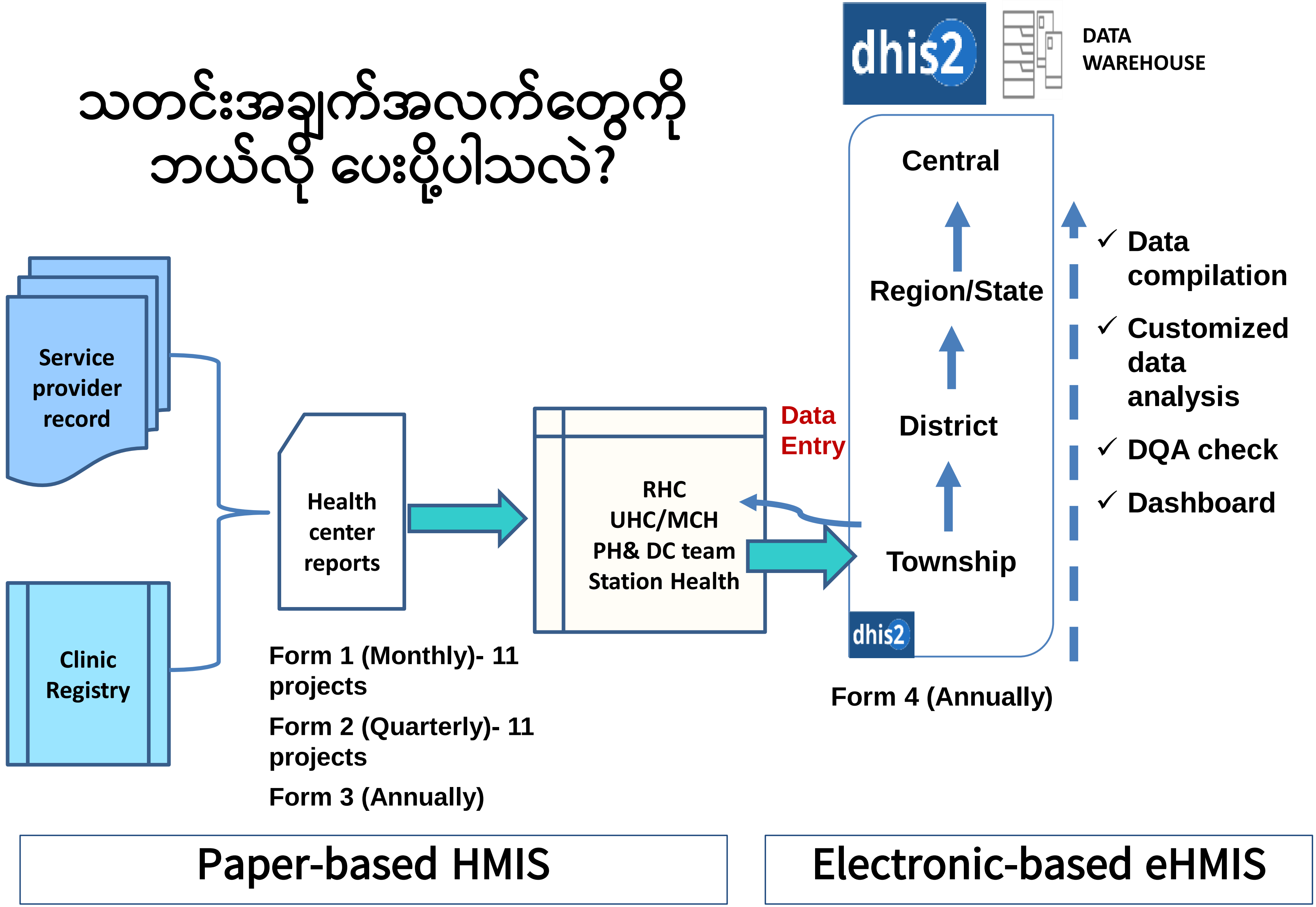

dhis2 ဆိုတာ ဘာလဲ?

District Health Information Software 2

National scale 46 countries

Pilot 21 countries

open source
web-based
world's largest HMIS platform

2.28 billion people
(30% of the worlds population)
lived in countries where DHIS2 is used.

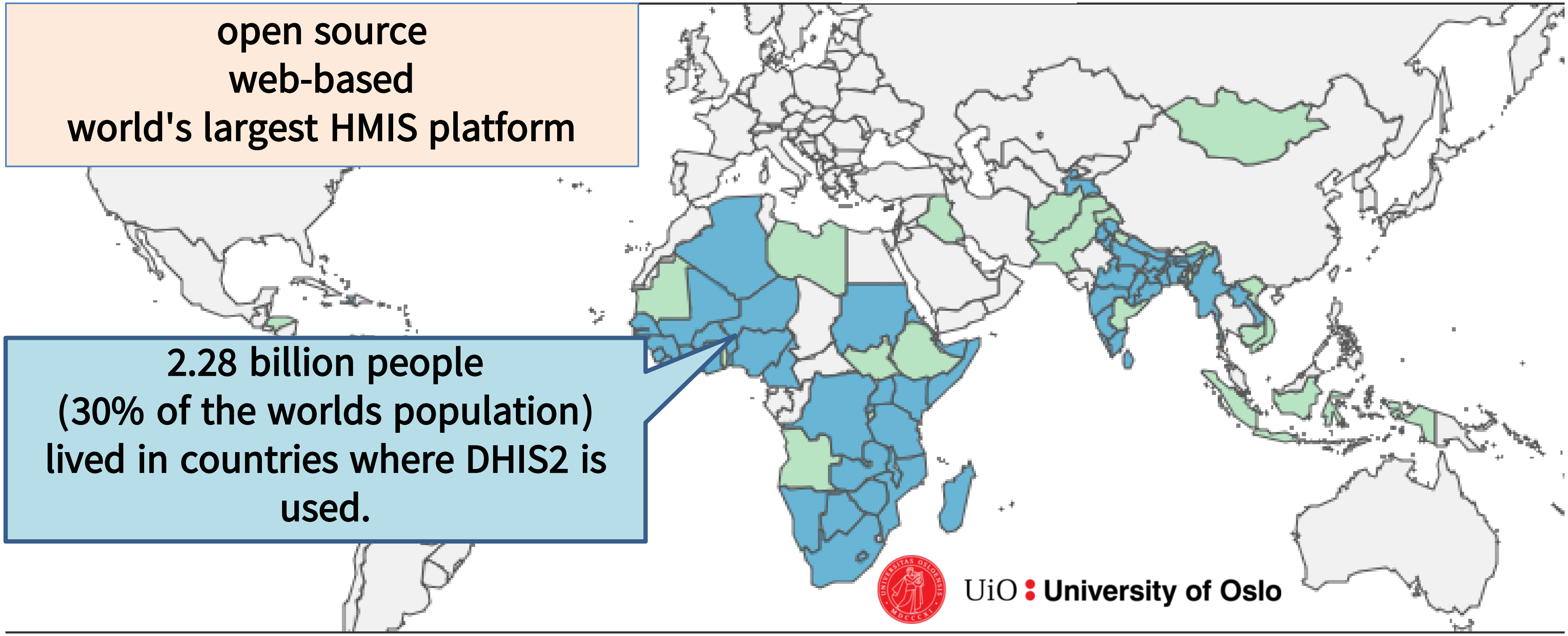

https://www.dhis2.org/inaction

DHIS2 တွင် သတင်းပေးပို့ပုံ အဆင့်ဆင့်

https://mm.dhis2.net/hmis/

Step (1)
log in

Step (2) using DHIS2 module

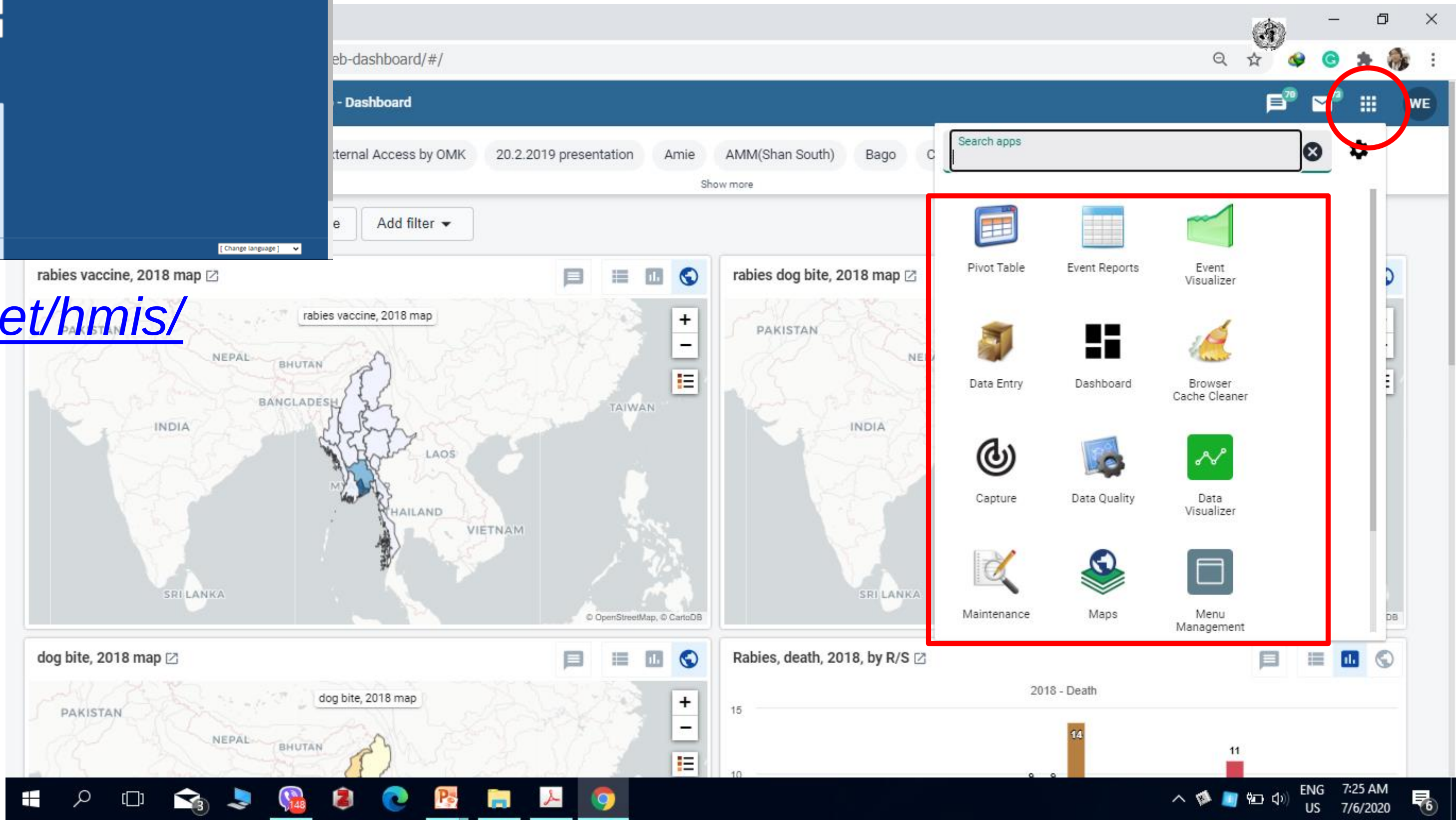

ကျန်းမာရေး ကြီးကြပ် -၂ များ အတွက်သင်တန်းတွင် အသုံးပြုရန်

ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်

DHIS2 တွင် သတင်းပေးပို့ပုံ အဆင့်ဆင့်

Data Entry

သတင်းအချက်အလက်များ ထည့်သွင်းပေးပို့ရန်

Pivot Table

သတင်းအချက်အလက်များကို ဇယားဖြင့် ပြန်လည်ထုတ်ယူကြည့်ရှုရန်

Data Visualizer

သတင်းအချက်အလက်များကို ပုံဖြင့် ပြန်လည်ထုတ်ယူကြည့်ရှုရန်

အကြိုဆန်းစစ်မေးခွန်းများအတွက် အဖြေ

အောက်ပါမေးခွန်းများကို မှန်/မှား ဖြေဆိုပါ။

1. HMIS တွင် ပေးပို့ပုံစံ (Reports) များကို လချုပ်၊ သုံးလချုပ်နှင့် နှစ်ချုပ် ဟူ၍ ခွဲခြားပေးပို့ရသည်။ **မှန်**
2. HMIS တွင် နှစ်ချုပ်ပုံစံ (၂)မျိုး ရှိသည်။ **မှန်**
3. HMIS တွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသော လက်ခံပုံစံများကို သားဖွားဆရာမများ အတွက်နှင့် ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်-၂ များအတွက် ဟူ၍ နှစ်မျိုး ပိုင်းခြား ထားသည်။ **မှား (MW, PHS2, others)**
4. မြို့နယ်မှ ဗဟိုသို့ HMIS ပုံစံများ သတင်းပေးပို့ရာတွင် စာရွက်စာတမ်းများ ရေးဖြည့်၍ ပေးပို့ရသည်။ **မှား (eHMIS using DHIS2)**
5. HMIS မှ ပံ့ပိုးသော မှတ်ပုံတင်/မှတ်တမ်းစာအုပ် (၄)မျိုး ရှိသည်။ **မှား, ၅မျိုး**

Thank You !